

ANAITASUNA aldizkariko zenbait artikulu (1972, 1973 eta 1975)

ANAITASUNA

237. zenb.

1972.eko Ekainaren 30ekoa

Bakoitzak berea... noiz arte?

Apirilaren 20an.

Bilbon, *Gran Vía* kalean, 62.ean.

Leku horretara goizeko hamarretan sartu nintzenean, jende multzo bat ikusirik, harrituta gelditu nintzen.

Bertako gizon bati, diru hartzeko «Seguro de Desempleo» delakoaren leihatila zein zen itaundu eta gero, berak seinalatutako lerroa joan nintzen.

Jende asko bildu ginen: bai andreak eta bai gizonak ere. Gutti gorabehera, % 35 andreak ziren, gazteak eta adinekoak.

Gizonon artean, nahiz eta gazteak ere izan, gehienok 45 urtetakoak edo ginen (eta izanen gara). Adin txarra beste lanleku bat topatzeko, kapitalistek ez gaituzte behar eta.

Batzuek, bi, hiru, lau... aldiz bertara joanak izan arren, oraindik ez dute dirurik jaso. Ene alboan zegoen neska gazte batek esan zeukun, sei urte lantegi berean ihardun izan ondoren, Magistraturak (beste guztioi bezala) emandako «Despido Injustificado» paperarekin, 24.000 pezeta jaso zituela.

Proletarien problema izugarri bat izan arren, bakoitzak bere problema du. Orain arte nor bere eltze barruan egon izan arren, argi eta garbi ikusi behar dugu, gure egoera eta bideak zeintzuk diren: hots, gu langileok kapitalisten «ejército de reserva» delakoa garela.

Hemen bezala beste tokietan ere, gauza bera ikusten dugu: nola dabilan jendea lan bila, kazetetako anuntzioen bidez. Europa guztian problema berbera dago.

Nire albotik beste andre bat iragan zen, eskuan seme bat, eta beste baten zain. «Guk arrazoia dugu —zioen—, juezek ere epaiketan horixe esan daukute eta».

Bizkitartean, barruko batek leihatilatik: «Zein egun da? Datorren hilabetean etorri beharko duzu, zure paperak oraindik ondo ez daude eta».

Eta 45-50 urterekin nora joanen gara, non aurkituko dugu lan bat, zer janen dugu guk, gure emazte eta seme-alabek? Gure egoera honek ez die axola. Datorren urtean ikusiko dugu!

Gizon batek guztiz hasarre: «Ni urriaren 19tik etortzen naiz hona».

Nire alboko mutil batek: «Hala eta guztiz ere, ondo berba egin behar dugu; bestela, itzalpera eramango gaituzte».

Lerroan zeuden gizon bik, zer egin behar nuen azaldu zeutaten. Hots, lehen hilabetean soldataren % 75 hartzeko, beti bezala, paperak ondo eduki behar nituela. Gero, «Sindicatos» delakoan beste % 25a eskatu behar nuela. Baina orain eskatzeak ez zuela ezer balio, inori ematen ez ziotelako.

Heldu nintzen leihatilara, eta, paperak ondo ez zeudelako, datorren hilabetean etortzeko entzun ondoren, «Sindicatos»era abiatu nintzen. Han esan zeutaten, dirurik ez zegoela, eta alferrik zela ezer eskatzea, harik eta Magistraturak eskabide horren berri «Sindicatos»eri eman arte.

Bizkitartean, Europara lanera joanik diren langileak berriz itzuliko direla entzuten da. Horrela, «ejército de reserva» haunditu egingen da; eta gu, 45-50 urtetakook, zein lekutara joanen gara?

Beharbada, zorionez, gure paperak ondo egonen diratekeenean, laupabost mila pezeta irabaziko dukegu.

K.

ANAITASUNA

248. zenb.

1973.eko urtarrilaren 30ekoa

Lantegietan zehar

Bi urte lantegi txiki batean eman ondoren, hango eta haren antzeko fabrika batzuetako gorabeherak azaldu nahi nituzke.

Denok dakikegunez, lantegi txikietan dihardutenak, fabrika haundietakoak baino zapalduagoak eta kontrolatuagoak izaten dira.

Gaurko alokairu minimoa 5.000 pezeta baino gutiago izanik, fabriketako jabeek langileekin dituzten diruzko harremanak hiru motatakoak direla esan daiteke.

Jabe batzuek, beren langileak «Seguridad Social» delakoan sartu gabe, alokairu minimoa baino zerbait gehiago ordaintzen diete. Ordain hau onhartzen duten langileak ordu estraordinario pila bat egin beharrean aurkitzen dira, fabrikan lan egiteko beste biderik ez baitute.

Beste jabe batzuek, beren langileak «Seguridad Social» horretan sarturik, alokairu minimoa pagatzen diete.

Langile hauk bi motatakoak izaten dira: 50 langile baino gutiago duten fabriketakoak edo gehiago dutenetakoak.

50 langile baino gutiago duten fabriketan, jabeek edozein denbora eta modutan bota ditzakete kanpora beren langileak, legearen kontra joan gabe. Langileek Magistraturara jo dezakete eta hauzia irabaz ere bai; baina, orduan ere, jabeek kanpora bota ditzakete, ordain txiki bat eman ondoren.

50 langile baino gehiago duten fabriketan, beste bide batzuk dituzte jabeek, langileak kalera botatzeko. Esate baterako, «suspensión de pago» delakoa ezartzen diete langileei, eta hauek —aspertu eta gogaiturik— beren kabuz uzten dute lantokia.

50 langile baino gutiago duten fabrika askotan, «Seguridad Social» delakoan sarturik egon arren eta alokairu minimoa baino gehiago irabazi arren, langileek ordu estraordinario pila bat egiten dute egunero, kanpora botako ote dituzten beldur direlako. Horregatik, nagusiek ez dute langileen kopurua gehitzeko premiarik. Langile berri bat hartzea baino nahiago dute, lehengo langileek ordu estraordinarioak egin ditzatela; horrela, Haziendari gutiago ordaindu behar baitiote.

Orain arte ikusi duguna, lantegi txikietan gertatzen da gehienbat. Hala ere, inolako segurantza sozialik eduki gabe, lantegi batean lau hilabete eginez gero, edozein langile sartzten da besterik gabe «Seguridad Social» delakoan. Horregatik, nagusi batzuek hiru hilabeterako bakarrik hartzen dituzte langileak, kontraturik gabe noski. Beste batzuek beste modu batera jokutzen dute, hurrengo batean beharbada ikusiko dugun bezala.

MIREN

ANAITASUNA

250. zenb.

1973.eko otsailaren 30ekoa

Kontratak

Enpresa batetatik bota gaituztelako, edo «suspensión de pagos» delakoagatik enpresa hori geure kabuz utzi dugulako, edo kanpotik etorri garelako..., «paper zuri» bat firmatu eta gero, edozein kontratatari egon gaitezke.

Sartzerakoan, geure jabeei firmari buruz zerbait esaten badiegu, «paper zuri» hori betetzeko astirik ez dutela esango daukute. Bai eta ez diola axola ere, berek beteko dutela eta.

Ikus dezagun orain, kontrata horik nolakoak diren. Kontratak, normalki, enpresa handi baten pean daude. Haien xedeak —enpresa handiarenak bezalakoak— hauek dira:

Fabrika handiko beharrak bete ondoren, hots, bertako lana amaitzen denean, enpresa handiko «plantilla» delakoan egon behar zuketena langileak berriro kalean aurki daitezke. Honela Haziendari zerga gutiago ordaintzen zaio, plantilla ez baita gehitu. Plantillan sartu balira, haiengatik gehiago ordaindu beharko zatekeen.

«Paper zuria» firmatu baitute, langileek ordu estraordinarioak ematen dituzte, hori egitera behartuak daudela uste dutelako eta bestela kanpora botako ote dituzten beldur direlako.

Gainera, edozein infrakziotan, fabriketako jabeek ez dute legearen aldetik zertaz kezkatu, kontratatari nagusiek baizik. Hau, beste abantaila bat da fabrikako jabearentzat.

Alde batetik dugu, enpresa handiak bere langileei ordaindu behar liekeena; eta bestetik, kontratatari nagusiak ordaintzen diena: bion arteko diferentzia, kontratatari nagusiarentzako benefizio bat da.

Horrenbeste gauza ikusirik, eta langileek beren eskubideak zeintzuk diren jakin dezaten, hauxe esan behar dugu:

- Kontratek Registro Mercantil-en egon behar dute; bestela, kontratan lan egiten dutenak, fabrikako plantillan sar litezke.

- Enpresa handiaren eta kontratatari artean, denboraldi baterako, kontratu bat egon beharko da.

- «Paper zuria» firmatu arren, hori gezurrezko kontratu bat besterik ez da; egiazkoa izateko, kontratuak argia eta garbia izan behar du alde bietatik, bai kontratatari eta bai langileen aldetik.

- Benetako kontratua izan dadin, beste hau ere beharrezkoa da: kontratak, bere lana planifikatzeko, teknikazko koadroak ukan ditzala.

- Horretaz gainera, langile guztiek Seguridad Social-en egon behar dute. Horregatik, askotan kontratek plantilla txiki bat dute legearen arauera; bestela, kontratatari nagusiak legearen kontra egongo lirateke eta.

- Azkenik, «Delegación de Trabajo» delakoak baimena eman behar du, ordu estraordinarioak egin ahal izateko; eta, hala ere, langileak libre dira, baimen hori onhartzeko edo ez onhartzeko,

Hauzi hau praktikan nolakoak den, ikus ezazu zeuk, irakurle:

Kontratakoek irabazten dituzten soldadak bereziak direla ikusiko dugu. Joan den urtean, hauek izan dira kontrata bateko alokairuak, egunero eta hilabetero:

Bigarren mailako ofizialek 197 x 30	5.910
Hirugarren mailako ofizialek 185 x 30	5.550
Aprendizek 165 x 30	4.800
Produktibitatearen prima	120 pezeta egunero
Puntualitatearen prima	20 pezeta egunero
Bidaiak	12 pezeta egunero
Gai toxikoak erabiltzeagatik	45 pezeta egunero
Prima osoa	197 pezeta egunero

Horretaz gainera, «tarea» delakoa (bi ordu estraordinario egunero) egiten duenak, 50 pezeta orduko irabaz dezake; igande goizean lanera doanak, 600 pezeta gehiago (zer esanik ere ez, denak joaten direla).

Kontuak eginik,

- oinharritzko alokairua	6.600 pezeta
- primatan 197 x 30	5.910 pezeta
- igandeetako orduengatik 600 x 4	2.400 pezeta
- «tarea» delakoagatik 2 x 30 X 50	3.000 pezeta

Hots, hilabetero 17.910 pezeta irabaz dezake edozein langilek.

Oinharritzko (6.600 pezetatako) alokairua baino bi aldiz handiagoa da langile honen prima.

Oraingoz behintzat, langileek nahiago dute kontratetan diru pila bat irabaztea, edozein fabrikatan diru gutti baino. Horregatik, kontratatako nagusiek beren langileei soldata handi bat eman behar diete, lanean jarrai daitezten.

Hori horrela izanik, ikus dezagun, nagusiek nola jokutzen duten beren menpekoekin.

Edozein langileri oso erraz ken diezokete prima hori. Mila modu daude horretarako! Hori dela eta, oinharritzko alokairua edo soldata gehitu behar da, eta ez prima eta holako «tranpak». Hementxe dago kontrataren gakoa!

Ikusi duguna, lehen mailako ofizial bati dagokio; baina aprendizek ere, fabrikako plantillan lan egiten dutenek baino gehiago irabazten dute. Horregatik, fabrikako nagusiek beren menpekoak, kontratetan lan egiten dutenen kontra jartzen dituzte: «Fabrikakoek hobeto lan egiten dutela»... «Haiek guk baino gehiago irabazten dutela», eta abar.

Kontrata batzuen artean ere, ezberdintasun handia egon daiteke; eta hau berau eta orain arte azaldu duguna, ezin hobea da, langile klasea apurtzeko.

Gainera, krisia datorrenean (langileriarentzat noski, beti bezala), langileak beste leku batera bidaliak izaten dira (nagusiei berdina zaie, leku hori urrun edo hurbil egotea). Hori ere, lanetik kanpora botatzeko modu bat baino ez da, langile gehienek ez baitute lehengo lekutik alde egin nahi izaten, beren familiekin bertan finkaturik bizi dira eta.

Hau da —eta esan genezakeen beste zerbait gehiago— kontratetan jazotzen zaikuna.

Zer deritzazu, irakurle, gertakari honi?

MIREN

ANAITASUNA

252. zenb.

1973.eko martxoaren 30ekoa

Langileen Arteko Bereiztasunak

Langileen arteko desberdintasunik haundienak fabrika handietan agertzen dira.

Ikus ditzagun diferentzia horik.

Hemen Bizkaian, 1972.eko martxoan, hauk izan ziren, enpresa handi bateko langileek jaso zituzten alokairuak:

10.000 pezeta baino gehiago... (Hauen artean, gehien irabazi zuenak, 12.000 pezeta altxatu zituen)	160 langilek.
10.000 pezeta	50 »
9.600 »	120 »
9.500 »	55 »
9.400 »	50 »
9.250 »	120 »
9.100 »	90 »
8.500 »	60 »
8.000 »	70 »

Guttien irabazten dutenentzat, hilabetako prima edo lansaria %35 da. Gehien irabazten dutenentzat, berriz, %40.

Gainera alokairuei zerga edo inpostu batzuk kendu behar zaizkie, irabazia guttituz.

Eta, hori aski ez balitz bezala, prima ere aldatu egiten da hilabetero. Primak ez du zerikusirik produkzioarekin. Esate baterako, ihazko otsaileko prima 500 pezetatan guttitu zen, eta 1.500 pezetatan martxokoa. Zergatik diferentzia hori? Batek daki!

Bestalde, iragan urrian, alokairua 1.000 pezetatan gehitu zen: %60 oinharrizko alokairuan eta %40 priman. Hau, tranpa bat baino ez da, gehitze hori oinharrizko alokairuan bakarrik izan behar litzateke eta.

Ikusi duguna. langileen artean jazotzen dena da.

Enpresa handietan. langileez gainera, enplegatuek izaten dira.

Sestaoko «La Naval» enpresan, adibidez, 1.300 enplegatuek lan egiten dute guti gorabehera.

Bizkaiko egunkariak ez dute ezer esan; baina ba dakigu, «La Naval»eko grebalarien artean 45 enplegatu bakarrik daudela.

Edozeinek (edozein langilek, noski) galde diezoke bere buruari: Zergatik hori? Nola heldu gara egoera triste honetara? Erantzuna aspalditik datorkigu.

Kapitalistak geroago eta ikastenago ari dira. Ba dakite, berentzako gauzarik txarrena langileriaren batasuna dela. Ba dakite, langileen arteko lokarria eten egin behar dutela. Eta, horretarako, edozein bide dateke on.

Hona hemen zer egiten duten. Lehenik, izenez bereizten dituzte langileak: batzuk langile arruntak dira, beste batzuk enplegatuek. Arropaz ere, holako fabrika batetan sartzen den edonork ikus dezake haien arteko diferentzia: langileek lohihartzekoa daramate soinean, enplegatuek, berriz, gorbata. Soldatak eta lansariak ere desberdinak dira. Leku askotan, lanorduak ere diferenteak. Bai eta opporraldiak ere.

Eta enplegatu askok, desberdintasun hauen azken xedea susmatu arren, azkenean onhartu egiten dituzte beren aldeko abantailak eta bereiztasunak.

Baina finean zer? Finean «La Naval»eko egoera lotsagarria: langileak grebatan, beharrezko errebindikazioak eskatuz; eta enplegatuak, kapitalisten alde, fabrikan lan egiten.

Gainera, langileak garaile gertatzekotan, enplegatuak ere berdin gertatuko lirateke: kontraesanen artean, kontraesanik kontraesanena!

Zergatik jokutzen dute horrela enplegatuak? Arrazoi askorengatik. Batzuek, oso beldur direlako. Beste batzuek, ofiziorik ez dakitenez gero, fabrikatik bota egingen dituztelakoan daudelako. Hauek, bizimodu on bat lortu dutelako. Horiek eta haiek, «pelotak» direlako. Eta abar, eta abar.

Bestalde, langileek ba dakite, enplegatuen jokaera hau, kapitalistek gura duten jokaera bera dela. Horregatik, nahiz eta enplegatuak, langileen klasekideak izanik, nagusien alde dauden, berak —langileak— grebatan daude. Zergatik hori? Funtsezko problemak kapitalistengan daudelako. eta ez enplegatuengan.

Baina enplegatuak zer gehiago erdietsiko ote dute? Noraino, zein egoera lotsagarriraino helduko ote dira?

Berek dute hitza, beren xanda baita.

Gure partez, hauxe besterik ez: Enganiaturik zaudeten arren, ez ezazue ahantz gutarikoak zaretela!

ANTSO

1973.eko martxoaren 2an

«La Naval» lantegiko gatazka

Bizitzaren garestitasuna eta prezioek iragan urtean egin duten gorakada haintzat harturik, alokairu egoki eta araberako bat eskatzea pentsatu zuten Sestaoko «La Naval» enpresako langileek.

Zenbat eskatu behar zen erabakitzeko, batzar zabal batzuk egin zituzten joan den urtarril osoan (astean bat edo bi).

Enpresa, bere aldetik, 1972. urteko alokairua %8 gehitzeko prest zegoen. Hala ere, langileek, gehitze hori guti zela deliberatu ondoren, hilabete bakoitzeko, 3.000 pezeta gehiago ordaindu behar zitzaizela erabaki zuten. Eskabidea horrela egin zen. Gainera, alokairuen igoera horrek langile guztientzako berdina izan behar zuen, prezioen igoera ere denontzako berdina baitzen.

Lantegiko nagusiek honela erantzun zuten: alokairua %10 goratuko zutela eta urtearen barruan 6.000 pezeta eskupeko bezala emanen.

Eskaintza hau eskasa zela kontsideraturik, langileek «sugea» delakoa egin zuten fabrikan, eta, besterik gabe, batzarrera etorri ez ziren langileak eta kontratakoak haien aldera pasatu ziren.

Batzarrekoek agiri bat bidali zien Bilboko egunkari guztiei, lantegiko gorabehera guztiak azalduz.

Egunkariek berririk eman ez zutelako, goiz batez periodiko pila haundi bat apurtuta agertu zen lantegiko bulegoen aurrean.

Langileen gatazka haundituz zihoala konturaturik, eta giro hau behin batez deuseztatu nahirik, enpresakoak jendea kalera botatzen hasi ziren: lehenik hiru egunetarako, gero zazpi, berriro zazpi, eta otsailaren 24ean bi hilabetetarako.

Azken zigor hau ikaragarritzakoa izan da, zeren bi mila langile horrenbeste egunetarako soldata gabe uztea ez baita txantxetako gauza.

Otsailaren 20an, Sestaoko sindikatuan, Bizkaiko sindikal agintariek, langileei dei egin ondoren, giza talde haundi baten aurrean berba egin zuten.

Hurrengo egunean, otsailaren 21ean, Sindikatuaren jokoa eta haren zeregina aipatu zen batzarrean. Sindikatutik kanpo jarraitzea erabaki zen eta lehen bezala segitzea.

Batzar berean, Nafarroako apaizen homilia ere irakurri zen, eta han esaten zena denok ados onhartu zuten.

Egindako batzarrak, 26 edo izan dira.

Bizitzaren garestitze honi buru egiteko, beste lantegi gehiagotan ere izan dira gatazkak, esate baterako, «Euskalduna», «Babcock-Wilcox» eta «General Eléctrica»n, hain gogorrak izan ez arren. Fabrika hauetan ere, ba dira lan gabe geratu direnak.

Egoera honi erantzun bat eman nahiz, Bilboko Gotzainak ere dei bat egin du, eliza guztietan dirua bil dadin, kalean lanik gabe dauden langileei eta haien familiei laguntzeko.

Oharra: Ez dakigu, informazio hau agertzen deneko, «La Naval»eko gatazka zer egoeratan izango den. Hala ere, orain arteko gertakarien publikatzea beharrezkoa iruditu zaiku.

BARRENETXEA

1973.eko martxoaren 6an

ANAITASUNA

255. zenb.

1973.eko maiatzaren 15ekoa

Mendigoizale baten gogoetak

Igandea etorri zaigu. Goizetik jaiki gara ohetik, eta mendira abiatu gara.

Trapagara heldu ondoren, bertako funikularra hartzen dugu, eta Larrainetara igotzen gara. Handik bai ikuskizuna!

Esquin aldean, Bilbo, ketan, ixilik, Bilbotik Santurtzeraino, Nerbion hibaiaren ezker alde osoa agertzen zaigu, fabrikaz beterik. Han, urrunean, etxeetako teilatueta zehar, gruba baten punta agertzen da. Gero beste bat eta beste bat, zigoina buruak bailiren.

Aurrez aurre Algorta. Ederra. Teilatu gorri gorritz koloreztatua. Pixka bat gure ezkerretarantz, Serantes mendia: alde batetik Campsa, Iberduero, Butano, eta bestetik Somorrostroko iragaztegia dituen mendi hura.

Gure azpian Trapaga. Eta Barakaldo ere bai. Lotan daudela ematen dute biok. Bihar-etziko sozial aldaketa ausnartzen nonbait. Hortxe daude biok, pentsatzen. Beude, ba!

Atzean, urruneko mendiak baino hurbilago, Arboleda deritzan herrixka.

Goazen aurrera!

Zeruan, Bilbo aldetik, eguzkia gorantz doa, Larrainetako etxe ttipi eta bereziak bistatik galtzen ditugun bitartean.

Orain, bai eskuinetara eta bai ezkerretara, Bizkaiko lehen meatzak ikus daitezke. Abandonaturik. Hilik.

Aurrean Arboleda ikusten da. Enparantza bat, etxe ttipi eta bereziaz inguraturik. Erdian musika kiosko bat. Hau ere berezia da. Halako zerbait daduka.

Hemen eta inguruko herrietan, Bizkaiko lehen sozialistak sortu ziren. Gure aitak behin baino gehiagotan azaldu izan zigunaz oroitzen gara.

Berak esaten zuenez, 1848.ean egin zen lehen Labe Handia Bizkaian. Boluetan, hain zuzen. Hala ere, ezin esan daiteke industri iraultza hasia zegoenik une hartan.

Industri iraultza XIX. mendearen azken laurdenean agertu zen. Denbora hartan, kondizio berezi batzuk aurki daitezke. Guk hemen zenbait besterik ez ditugu aipatuko.

Lehen mementotik, industriaren hasiera hartan, finantziatzeko erakunde bat jaso zen: Bankua.

«Banco de Bilbao» 1857.ean eraiki zen. «Banco de Vizcaya», berriz, 1901. urtean. Banku hauetan kapital batzuk bildu ziren. Kapital horik, merkatalgoaren bidez, Ameriketara edo Bizkaian bertan eginko kapitalak ziren. Kapital hauk, Bizkaira eurrez etortzen ziren atzerriko kapitalekin batu ziren.

Bizkaian zeuden meatzak zirela kausa, industrializazioa agudo aurreratu zen. Gertaera honek, noski, zenbait ondorio ekarri zituen:

- Aberats klase berri bat Estatuaren buruzagitzan sartu zen laster. Aberats klase berri hori burjes handiek osatzen zuten.

- Imigranteak Nafarroa, Arago, Leon eta Gaztelatik etorri ziren. (Nafarroak 1860. urtean 299.654 bizilagun zituen; 1920. urtean 329.875. Bizkaia, epe berean, 168.705 bizilagunetatik 409.550 bizilagunetara heldu zen).

XIX. mendearen amaieran, burjes handi horik Estatuaren buruzagitzan finkatu egiten dira laster. Ez dira inoiz, beren historia guztian, demokraziaren aldekoak izan. Lehen Errepublikan, esate baterako, monarkiarekin eta lurjabe handiekin lotu ziren.

Bizkaian jaiotako klase hura osatzen zutenak ez ziren herrikoiak. Zertarako? Lan gogor eta neketsuetarako langileak lortzeko, merkatu handia eta merkea zuten. Produktuen esportazioa, beren gogarako kondizioetan egiten zuten. Eta behar zuten beste. Klase hura zentralista besterik ez zen. Ekonomiaren aldetik abantail asko eduki zuten.

Gauzak honela izanik, Euskal Herrian ideologia berri bat sortu zen, burjes klase horren kontra.

Gero gerokoak.

Arboledako meatzak ikusi ditugunean, gure pentsamendua atzerantz joan da historian barrena.

Orain ere pentsatzen gaude. Gure azpian dauden fabriken artean, zenbat kapital dagokio, aipatu dugun klase horri? Zenbat USARI, zenbat langileari berari?

Bai, Bizkaia aberatsa dela esan daiteke. Baina aberastasun hori noren eskuetan dago?

Bizkaiko lehen meatzak hilik daude. Haien artetik pasatu gara, Ganeran mendirantz abiatzerakoan. Eguraldi ederra. Nerbion hibaiaren ezker aldean ixilik datza. Bihar-etzi, itzarri egingen da. Gaurkoz, bego dagoen moduan. Bihar, bere oihua ematerakoan, adi eta prest egon behar.

AIERT

ANAITASUNA

302. zenb.

1975.eko irailaren 15ekoa

ANAITASUNA eta langilegoa

Azken hamar urteotan Euskal Herrian, hegoaldean batez ere, eduki dugun industri hazkundera, eta beronekin batera sortu zaigun mundulerkuntza berria, ANAITASUNA aldizkarian agertu diren langileriari buruzko artikulua eta berriekin parekatzen baditugu, llabur eta herren geldituko ginatkeela uste dugu.

Izan ere, Araban industri polo indartsu bat eraiki da Eta Nafarroan, azken gertakariak frogatu dutenez, Estatuko langilerik porrokatuenak ditugu: eta hau guztia klasekidetzat bai (ez dakigu noraino, hala ere), baina euskal herkidetzat hartzen ez duten itsaso eta ur gabeko zenbait arrainen kontra.

Iparraldeaz guti esan daiteke, lan gabezia edonon ikusten ahal delarik. Hori dela eta, Parisera eta beste lekutara lan bila joatera beharturik aurkitzen dira bertakoak.

Bizkaia eta Gipuzkoan inoiz baino indar haundiagoa ikusten da langile mugimenduan. Dena dela, aldizkari honen irakurlegoari deus guti eman zaio mugimendu hortaz. Eta hau ez da harritzeko, zeren tokian tokiko eta aldian aldiko kondizioek mugatzen baitituzte idazleak. Izan ere, bere burua ezagutu nahi ez duen gizarte hontan, oso guti —eta gaizki gehienetan— hitz egiten da langileen arazoaz. Eta mintzatzen denean, gaingiroki eta halako kutsu liberal batez egiten da.

Etorkizunean, bihar-etziko egoeran, alde edo moldez, langileez mintzatuko gara, dudarik gabe. Urlia, langile mugimenduan integratu edo engaiatu nahirik, honela mintzatuko da. Sandia, oportunismo bategatik edo, horrela. Eta Berendia, hala. Baina denek, eta abagadune guztietan, langileria aipatuko dute.

Hamabostekari hau mugimendu horren berriemate izan ledin nahi genuke, gaurko honekin hasten den epe berri hontan. Hala izan ledila erregutuko genieke idazleei. Bestalde, ez. genuke artikuluxka hau bukatu nahi, hor han hemen eta orain arte bederen soldata merke bategatik beren izerdia saldu duten zenbait andereño eta maisuren ohorezko aipamen bat egin gabe, berok izan baitira «asaba zaharren baratzean» ari izan diren benetako langileak, langile intelektualak noski, behin baino gehiagotan beren interesak eta eskubideak nola edo hala zapalduz ikusi dituztenak, eta, beren lan eta ekintzaz, klase arteko burrukak bizirik dirauela frogatu digutenak.

Joseba TOBAR